

Halászsati Lapok

A Magyar
Mezőgazdaság
melléklete

XIV. évfolyam

2013
január

A Magyar Haltermelők és Halászsati Vízterület-hasznosítók Szövetsége
információs és marketing hírlevele

SZERKESZTI: Szerkesztő Bizottság • FELELŐS SZERKESZTŐ: Hajtun György
E LAPSZÁMUNK A VIDÉKFEJLESZTÉSI MINISZTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL KÉSZÜLT

Új törvényi szabályozás készül

A magyar halászság jogalkotási, igazgatási és Európai Unió ügyeit a Vidékfejlesztési Minisztériumban az Erdészeti, Halászsati és Vadászati Főosztályához tartozó Halgazdálkodási és HOP Irányító Hatósági Osztály végzi. E hosszú nevű intézmény főosztályvezető-helyettese Bardócz Tamás, akivel az elmúlt év eseményeiről beszélgettünk. Volt mit visszaidézni, hiszen a 2012-es év igen zsúfolt volt igazgatási, törvényalkotási szempontból. De említethető uniós események is, mivel a 2011-es esztendőben, a magyar EU-elnökség ideje alatt elindított folyamatokat is tovább kellett vinni.

• A 2012-es esztendő az Ön számára is sok újat hozott, hiszen az év elején-közepén neveztek ki főosztályvezető-helyettesnek.

– Köszönöm a kérdést, mert így az elején tisztázhatjuk a szervezeti változások kérdéseit. Az osztályunk az Erdészeti, Halászsati és Vadászati Főosztályhoz tartozik, ennek vezetője Vajai László. Az egyik feladatunk a halászsát, a haltermelés általános jogszabályozási, stratégiai szervezése, míg a másik fontos feladat a Halászsati Operatív Program menedzselése. Ez utóbbiról még elmondható, hogy az irányító hatósági feladatokat is mi végezzük, ennek vezetője Bognár Lajos helyettes államtitkár. Jómagam az osztály szakmai munkáját irányítom, vezetem, és felelek a munkavégzés minőségéért.

• Gondolom, a szervezeti átalakulás mellett volt más tennivalójuk is...

– Mit mondjak, bőségesen akadt tennivaló! A minisztériumba 2010 decemberében léptem be, s mindjárt a nyakamba szakadtak azok a feladatok, amelyeket a 2011-es uniós elnökség idején meg kellett oldani. Szerencsémre kiváló munkatársakkal dolgozhattam, dolgozhatok ma is, így sikerült a feladathalmazt jól megoldanunk. Tarpatoki Tamás és Mihálffy Szilvia nevét mindenképpen meg kell említeni, akik az uniós bürokrácia útvesztőjében sem vesztek el. Már ekkor látszott, hogy a következő év egyik legfontosabb tevékenysége az lesz, hogy hogyan alakítjuk a meglévő operatív

Bardócz Tamás: nő az akvakultúra jelentősége az EU-ban

programunkat, és hogy az már a következő, 2014–2020 időszakra vonatkozó programnak is megágyazzon.

• Ha már ezt említi, lehetséges-e a HOP töretlen folytatása?

– Azt remélem, hogy időben nem szakad meg a folytatás. S úgy gondoljuk, hogy a pénzügyi támogatási rendszerben sem lesz jelentős változás.

• Mire alapozza ezt a véleményét? Sikerült-e az EU-ban az akvakultúra jelentőségét hangsúlyozni?

– A legfőbb okunk arra gondolunk, hogy van esélyünk a pénzügyi keret megőrzésén, hogy éppen a magyar elnökség idején kezdődött meg a tervezési időszak úgymond csúcra járatása, s a halászsati po-

Tartalom:

Jobb évet remélnek	3
Az RDHSZ gazdálkodása stabil	4
Izspabirkózás hal feltétellel	6
A horgász tagozat kirándulása	7
A SELFISH® pisztráng mindent vitt Párizsban!	8
ACFA-ülés Brüsszelben	8

litika reformjának megvitatása ekkor értett a finisébe. A lobbitevékenységünkkel be tudtuk még avatkozni a folyamatokba, rengeteg anyagot készítettünk, rendezvényeket, előadásokat szerveztünk, tartottunk. Szinte bombáztuk a Bizottságot azzal, hogyan kellene a Bizottságnak az akvakultúrát kezelnie, s azon belül elsősorban az édesvízi haltermelést. S nem egyedül tettük ezt, hiszen más tagországok is hasonlóan gondolkodnak, mint mi. A tagállamok együttműködve tudták elérni azt a Bizottságnál, hogy a következő tervezési időszakban az akvakultúra, a haltermelés önálló eleme legyen a Közös Halászsati Politikának. A logikája a dolognak az, hogy a tengeri halászsát reformra szorult, mert az a fő problémája ennek a területnek, hogy a tengerek halállományát túlhalászták. Fogy a halállomány, csökken a fogás mennyisége, így nem csoda, hogy vissza kell fogni a halászsati tevékenységet a tengereken, mert így lesz több esélye a halállománynak a megújulásra. De ez a kérdés nem ilyen egyszerű, rengeteg társadalmi, politikai, gazdasági, foglalkoztatási stb. kérdést kell jól megválaszolni. S ennek egyik vetülete az, hogy csökken a halellátás Európában. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy az EU az egyik legnagyobb halimportőr (a fogyasztásának a fele importból származik). S ha megnézzük, hogy honnan származik az import nagy hányada, akkor kiderül, hogy a termékek zöme haltermelésből adódik. Elég, ha csak megemlítjük a norvég lazacot, a vietnami pangasiuszt. Így nem volt nehéz arra a következtetésre jutni, hogy ha a világ más tájain sok halat termelnek,

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

akkor Európában is ezt tegyék. Törekedni kell az önellátásra, a tengeri halállomány védelmére. Csak zárójelben jegyzem meg: amíg a világ más tájain évente 20 százalékkal is nőtt az akvakultúra termékek termelése, addig az EU-ban évek óta stagnál a termelés. Ezért kaphatott tehát ez az ágazat nagyobb hangsúlyt az új halászati politikában, s ez már az új jogszabály-tervezetekben is megjelenik. A jogszabályoknak vannak olyan elemei, amelyek a szabályozási keretet adják meg (piacokat, halászatot, haltermelést szabályozzák), és van egy számkúra nagyon fontos rendelet, amely mindehhez a pénzt, paripát, fegyvert biztosítja. Ez az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA), amely azt határozza meg, hogyan lehet felhasználni az új pénzügyi alapot. Sikertült elmünk, hogy mind az általános jogszabályokban, mind pedig a pénzügyi alapról szóló rendeletben hangsúlyos szerepet kap az édesvízi haltermelés, fejlesztés is. S ez a gondolat már valamilyen rendeletben helyet kapott. Erre alapozva pedig azt mondhatjuk, hogy bár várhatóan csökken az alap pénzügyösszege, a kis pénzből is látványos fejlesztések valósíthatók meg az akvakultúra területén, ezért is volna szerencsés, ha a Bizottság több pénzt adna a tengerrel nem rendelkező országoknak. Mi azt is ki tudjuk mutatni, hogy költségesen, hatékonyan, megfelelő ütemben, jól költöttük el eddig is a pénzeket, s a következő periódusra is előkészítés alatt vannak már a felhasználási tervek. A Bizottság előtt már ismert, hogy mennyit akarunk költeni 2014-2020 között a fejlesztésre, a haltermelés természet- és környezetvédelmi értékének a növelésére, s az is, hogy mekkora összeget számunk az innovációs, tudástranszfer-, vagy éppen a marketingtevékenységre.

• De ha jól érzékelem, még egy sor kérdésre nincs válasz...

– Jól látja, nincs még költségvetése az Uniónak, várhatóan 2013 közepére lesz meg, hogy mennyi pénz kerül a nagy borítékba, azt hogyan osztják el a pénzügyi alapok között (melyek közül az ETHA a legkisebb), s abból hogyan részesülnek a nemzetállamok.

• Hogyan teljesítettünk az elmúlt évben a HOP megvalósítását illetően?

– Ami jól működik – s talán ez a legfontosabb része az operatív programnak – az a beruházások ösztönzése, támogatása. Többször módosult a szabályozás, de most már elértünk egy olyan állapotot, amikor a rendszer letisztult, s a valódi fejlesztéseket támogatjuk. Azokat, amelyek révén javul a tavak állapota, növekedhet a termelés, illetve csökkenthetők a termelés költségei és új technológiák is terjedőben vannak. Amivel viszont még adósok vagyunk, az a 3. tengely, ami a közös intézkedéseket támogatja. Ez a tengely az ágazat közös érdekeit szolgáló programok megvalósítását támogatja. Sok okot felsorolhatok, hogy miért nem si-

került a programot elindítani. Az egyik ilyen ok, hogy teljesen új rendszert kellett kidolgoznunk, ami rengeteg jogi egyeztetést, vitát igényelt. A jó hír, hogy hamarosan aláírják az eljárásrendet, elkészültek a háttérdokumentumok, így nincs akadálya annak, hogy 2013 január-februárban megkezdüljenek az első pályázati kiírások, közbeszerzési felhívások.

• Mindkét érdekvédelmi szervezet, a MAHAL és a MASZ is sokat dolgozott ezen a programon. Lesz-e kedvezményezettje a pályázatoknak?

– Az intézkedés jellegéből adódóan természetesen lesznek olyan pályázatok, amelyekben a szakmai szervezetek indulhatnak. Azt látni kell, hogy a program elindításával késésben, csúszásban vagyunk, de elsődleges feladatunk, hogy hatékonyan, jól használjuk fel a rendelkezésre álló összeget. Ugyanakkor a beruházási igények jelentősen meghaladták a rendelkezésre álló keretösszeget, ezért a 3. tengelyből mindenképpen átcsoportosítunk a 2. tengely programjaira. Annál is inkább, mert az unióban is csúszik a programozás, és várhatóan csak 2015-ben indul be az új támogatási rendszer. Nekünk azon kell dolgoznunk, hogy a beruházási program se álljon le. Ennek ellenére a 3. tengelyre is jelentős összeg marad, így a tudástranszfer, a marketingtevékenységek is megvalósíthatók.

• Ha már itt tartunk, igen sok vita van arról, hogy a kutatás-fejlesztés mennyire segíti, támogatja a gazdasági szereplők, a haltermelők tevékenységét. Markáns vélemények hangzanak el, nem kerülve el a szélsőséges álláspontokat sem. Ön hogyan látja ezt a kérdést?

– Azt gondolom, hogy ezen a területen van még hova fejlődniünk, de már jó úton járunk. A 3. tengely szigorú keretet ad a fejlesztéshez, s kimondottan olyan technológiai transzferprogramok lesznek támogathatók, amelyek mérhetően, jól kimutathatóan, közvetlenül hatással vannak a termelői tevékenység fejlődésére. Az innováció, a termelésben megvalósítható új elképzelések kapnak zöld utat. Jó példákat látunk erre, hiszen a HAKI-napokon konkrét példákön mutatják be a kutatási eredmények gyakorlati hasznosulását és egyre növekszik a termelőkkel együttműködésben megvalósított kutatási projektek száma.

• S mennyire fontos a marketingtevékenység támogatása?

– Évek óta hangsúlyozzuk a fontosságát, de a HOP-pénzek hiányában sok termelő saját költségen végzett marketingtevékenysége jelentette a közösségi marketinget. Legutoljára a MAHAL indított közösségi marketingprogramot, de elfogyott a pénz, így évek óta várnak a halászok arra, hogy ismét legyenek ilyen programok. Azt látjuk, hogy az elmúlt évtizedben országosan is elterjedt a halfőző versenyek rendezése, s ezen időszakban 1,5 kilogrammal nőtt az egy főre jutó éves halfogyasztás. Megerősödtek a termelői alapok, s ez nem baj, mert az új programban már képesek va-

gyunk a minőségi halat marketingeszközökkel támogatnunk. Van még három évünk felhasználni az EHA-forrásokat, tehát 2015. december 31-ig kell jól, hasznosan elköltenünk az erre szánt összeget. Hozzáteszem, ennek a programnak is lesz folytatása a következő pénzügyi időszakban.

• Tavaly júniusban a Parlamentben vitanapot rendeztek a halászoknak, horgászoknak, amelyen élesen megfogalmazódtak azok az ellentétek, amelyek a két tábor között – úgymond – antagonisztikusak. A halászati hasznosítási szerződések zöme 2015-ben lejár, a viták tehát továbbra is élnek...

– A halász-horgász ellentét mindig is fennállt, és várhatóan lesz is. A horgászok tábora 340 ezer főt képvisel. A horgászat egy olyan szabadidős tevékenység, amely óriási társadalmi érték. Az emberek a természetben hasznosan tölthetik a szabadidejüket, s ez fontos társadalompolitikai szempont.

• Olyannyira, hogy a tógazdaságok egyre nagyobb mértékben kapcsolódnak a horgászturizmushoz, jelentős beruházások, fejlesztések történnek ezen a területen, s a horgászok nagy hányada él is ezzel a lehetőséggel.

– A rekreációs tevékenység a vidék fejlesztése szempontjából is fontos, mivel sok helyen nincs is más lehetőség munkahely létrehozatalára. De a jelenlegi szabályozás nem alkalmas arra, hogy a táborok közötti ellentétet gyengítse, megszüntesse.

• Hogyan lehetséges a két tábor közötti feszültséget oldani?

– Két végtelennel találkozunk. A horgászok szerint úgy lehetne a helyzetet megoldani, ha a halászok eltűnnének a természetes vizekről, ezeken a vizeken ne folytassanak semmiféle kereskedelmi halászatot. A halászok viszont úgy gondolják, hogy nélkülük nem lehet megtartani a természetes vizek állapotát, ökológiai egyensúlyát. Sok halász cég tudja, hogyan lehet ezt az ellentétet megszüntetni, hiszen olyan szigorú szabályozást vezettek be a halászaik számára, amivel a békés egymás mellett élés részben megvalósult, s megnyugtatóak a horgászok számára is. Vegyük végig a folyamatokat. Mi lenne, ha mindenütt beszüntetnénk a természetes vizekből származó halak kereskedelmét, a halászatot? A Tisza melletti vendéglőknek nem lesz szükségük a halra? Dehogynem! Csak éppen az illegális halfogásból származó halat fogják megvenni. S ha az ágazatnak a legnagyobb problémája az illegális halfogás, akkor ha betiltjuk a halászati tevékenységet, akkor éppen ennek az illegális tevékenységnek ágyazunk meg. A halászatot a jelenlegi formájában sokszor jogosan kritizálják a horgászok, de ha átláthatóan és szigorúan szabályozzuk ezt a tevékenységet, akkor nélkülözhetetlen eleme a természetesvízi halgazdálkodásnak. A jól szabályozott halászat nélkülözhetetlen a vizek halfaunájának monitorozásában, a horgászat méret- és fajselektivitásának el-

lensúlyozásában, és a tájidegen, invazív hal-fajok állományának visszaszorításában is. A megújított kereskedelmi halászatot meg kell tartani a halászokkal együtt, mivel ezzel tudjuk visszaszorítani az illegális halfogást. Ha kimondjuk, hogy kereskedelmi forgalomba halat csak a halászok hozhatnak, akiknek a tevékenységét szigorúan ellenőrizzük és korlátozzuk (mármint a halfogás mennyiségét), akkor a piacot is ellenőrizhetjük. Beláthatjuk ugyanis, hogy 140 ezer hektár természetes vizet nem lehet pusztán a halórzés javításával, ellenőrzéssel megőrizni, a piaci oldalról is tenni kell valamit. Ha ezt a rendszert bevezetjük, s a termékek nyomon követését is megvalósítjuk, akkor tisztul a gazdaság, s erre építhető a további tevékenység is.

• Mikor kerül az Országgyűléshez az új törvénytervezet?

– Azt szeretnénk, ha márciusban megtárgyalná a törvénytervezetet az Országgyűlés, a végrehajtási rendelet pedig szeptemberre megszületne.

• S mi a helyzet a lejáró halászati jogokkal?

– Az új törvényben más módszerekkel szeretnénk szabályozni a pályázatást. A legtöbb vízre 2015-ben kell az új pályázatokat kiírni, s azt tervezzük, hogy átláthatóbb értékelési rendszerben értékeljük a beérkezett pályázatokat. Minden pályázó tisztában lesz azzal, hogy amit a pályázatban ígér, azt be is tartják vele. A halászati felügyelői rendszerünket meg kell erősíteni, mert enélkül nem léphetünk előre. Ahol nagyobb változást tervezünk, az a magántulajdonban lévő víztestek (zárt vizek, holtágak). Arra keressük a jogi megoldást, hogy itt a használati és a tulajdonjog közelebb kerüljön egymáshoz, de mindenképpen fenntartjuk az állam halászati jogát.

• Mindkét érdekképviselőt stratégiai partnere a minisztériumnak. Ez jelzi, hogy a két szövetségnek hosszú távon kell együttműködniük, ha eredményeket akar elérni. Az látszik, hogy ez az együttműködés ma már harmonikus.

– Nemcsak a két halász szövetséget, hanem a Magyar Országos Horgász Szövetséget is elismerte a minisztérium stratégiai partnernek. Ez jól jellemzi azt a három lábbon állást, ami a magyar halgazdálkodásban jelen van. A minisztérium mindhárom szervezettel jó együttműködésre törekszik, és azt látjuk, hogy a két halas érdekképviselő is jól együttműködik. Ez nekünk is hasznos, mert több szempontból kapjuk a véleményét.

• Végezetül: melyek lesznek a 2013-as év legfontosabb feladatai?

– A 2013-as esztendőben három fő témakörre kell koncentrálnunk. Az egyik: 2013-ban kell elindítani, kötelezettséget vállalni a 3. tengelyben szereplő programok megvalósítására. A másik: az új halászati szabályozást kell összeállítanunk, hatályba léptetnünk. A harmadik: az EU számára új operatív programot kell elkészítenünk. S ehhez adott a szakmai háttér, az új szervezetnek köszönhetően.

– Hajtun György –

Jobb évet remélnék

Ha karácsony, akkor a magyar családok asztalán megjelenik a halétel, többnyire halászlé és rántott ponty formájában. Az utóbbi időben pedig a harcsa is elterjedt, bundában vagy anélkül is kedvenc ételünké vált. Nem véletlen, hogy a magyar halászság a decemberi időszakot tartja az év legfontosabb hónapjának, mert ekkor értékesítik az éves haltermés 30–35 százalékát. Németh Istvánnal, a Magyar Haltermelői, Halászati Vízterület-hasznosítók Szövetség (MAHAL) elnökével – egyben a Tógazda Zrt. elnök-vezérigazgatójával – arról is beszélgettünk, hogy a decemberi halpiac alakulása mellett milyen gazdasági évet zárt a halászati ágazat.

FOTÓ: CZIFRA LAJOS

Németh István

• Elnök úr, mielőtt a gazdálkodásról, a piaci helyzetről szólnék, beszéljünk a szövetségi tevékenység alakulásáról. Milyen változások következtek be a MAHAL életében?

– Köszönöm az érdeklődését, s azt, hogy ebben a témakörben is kifejtetem a gondolataimat. A szövetség megújítása terén komoly előrelépések történtek. Ez abban nyilvánult meg egyrészt, hogy az érdekvédelmi munkát megerősítve végeztük, másrészt a szövetség döntéshozó testülete meghozta azokat a sorsdöntő határozatokat, amelyekkel létrehozhatjuk a szövetség tulajdonában lévő dinnyési tógazdaságot a jövőben működtető kft.-t. Ez azért volt fontos, mert a civil szervezetek működését szabályozó új törvény szerint egy európai érdekképviselői szervezet 2013. január 1-től már nem köthet semmiféle gazdasági tevékenységhez, ezért ketté választottuk a gazdálkodási tevékenységet az érdekképviselőitől. Ugyanakkor az is tény, hogy tisztul a kép abból a szempontból, hogy feketén-fehéren kiderül, mibe kerül az érdekképviselői tevékenység

és mennyit hoz a konyhánkra a gazdálkodás. Hozzáteszem: a MAHAL továbbra is tulajdonosa a Dinnyési Ivadéknével Tógazdaságnak, amelynek bevételeiből továbbra is részesül a szövetség. Azt gondolom, hogy ezzel a lépéssel takarékosabb, költségghatékonyabb gazdálkodás valósul meg mindkét szervezetnél.

• Milyen gazdasági évet tudhatunk magunk mögött?

– Tavaly komoly nehézségeket okozott a vízhiány, az aszály, a magas átlaghőmérséklet. Minket is sújtott a növénytermesztés gyenge teljesítménye, hiszen a takarmányárak – a kevés gabonatermés következtében – az égbe szöktek. Ami a tógazdaságokat illeti, a dunántúli, völgyzárógátás tógazdaságok többségénél támadtak gazdálkodási, pénzügyi nehézségek, hiszen az átlagosnál több volt a halelhullás. A tógazdaságok a kevés víz következtében oxigénhiánnyal, magas vízhőmérséklettel küszködtek, ennek következtében a halak nagyobb mértékben pusztultak. Ez pedig rányomja a bélyegét az idei termelési eredményekre. Akinek volt

vize – ez a Tiszántúlon volt jellemző, a köröltéses tavak esetében – az szép eredményeket ért el, bár nekik extra költségként jelentkezett a víz megvétele, a vízpótlás. Csak halcan mondom, hogy a Dunántúlon viszont pénzért sem volt víz. Úgy összegezném tehát az elmúlt év gazdálkodását, hogy a magyar halászság gyenge-közepes évet zárt december 31-ével.

• Miként alakultak a halárak?

– A ponty átvételi ára tíz év óta nem mozdult el arról a szintről, amennyiért most is értékesíthettünk. A 450–520 forint/kilogramm tóparti ár a ponty esetében lassan már megszokott, de nem elfogadható. A ponty ára meghatározza az egész ágazat pénzügyi helyzetét. A költségeink – munkabér, gázolaj, takarmány – az elmúlt évtizedben a többszörösére nőttek, s eközben változatlan áron adjuk el a termékeinket. A halászat olyan ökonómiai helyzetbe jutott, ahonnan már nincsen lejjebb. Jó néhány gazdál-

(Folytatás a 4. oldalon)

(Folytatás a 3. oldalról)

kodó elérkezett ahhoz a ponthoz, hogy már nem tud semmi profitot elérni. Akinek nincs önálló kereskedelme, szállítmányozása, multifunkcionális gazdasága (horgászturizmussal, étteremmel, szálláslehetőséggel), azok a termelők nulla jövedelemmel zárják az idei évet. Ez viszont arra figyelmeztet, hogy innen már nem lehet továbblépni, nincs más lehetőségünk, mint hogy emeljük a hal árát.

• **Mennyire zavaró a 27 százalékos áfa?**

– Az értékesítési nehézségek egyik kulcspontja a 27 százalékos áfa. Nem véletlen, hogy a szövetség többször kezdeményezte a kormányzatnál, hogy a halat is tegyék a kisebb áfakörbe. Ígéretet kaptunk arra, hogy az élő ponty és az elsődlegesen feldolgozott pontytermékek áfáját esetleg csökkentik az elkövetkezendő időszakban, így mi is bekerülünk abba a körbe, amelybe a sertés, a baromfi is igyekszik. A jelenlegi áfa a termék árának csaknem egyharmadát jelenti, és a kereskedelemben a fogyasztói árak is jelentősen megemelkedtek. Amikor mi a nyári időszakban 550–580 forint + áfáért adtuk át a kereskedelemlnek a halat, a pontyot ezer forint feletti áron vehették meg a vásárlók a nagy áruházakban. Ennek következtében a ponty nem olcsó vacsora-alapanyag, hanem luxuscikké avanzsált, ami nagyon sok fogyasztót visszatartott a napi vásárlástól. Így nem igazán tudunk elmozdulni a 4,5 kilogramm/fő/év fogyasztásai szintre.

• **A hústermékek közül a baromfi a nagy vetélytárs. Nem kellene-e azon elgondolkodnia az ágazat szereplőinek, hogy több lábon kellene állni? Vagyis ne csak pontyot termeljenek, hanem más halfajokat is.**

– Jó a kérdése, mert a tógazdasági termelés 75 százaléka valóban ponty, ez a magyar halászok „kenyérhala”. Am az is tény, hogy több gazdaságban már elmozdultak a ragadozóhalak termelésének irányába, mert például a harcsa, a csuka, a süllő, a kecsge jobb árfekvésben kelnek el, mint a ponty. Viszont sok tógazdaság alkalmatlan vagy nehezen

alkalmazható ragadozóhal termeléshez. A süllőt csak mély, tiszta, oxigéndús vízben lehet termelni, a csukának vízinövényekkel jól benőtt búvóhelyekre van szüksége. S ezeknek a halfajoknak a kormorán még nagyobb ellensége, mint a pontynak, hiszen a lesből ragadozó halak könnyebb prédának számítanak a kormoránnak, mint más madaraknak. Harcsából pedig több gazdaság állít elő komoly mennyiséget, a karácsonyi időszakban az étkezési harcsát ezer forint fölötti áron lehetett átadni a nagykereskedelemlnek. Ami öröm a számunkra, hogy karácsonykor megnő az igény a harcsa iránt is, így aztán azok a tógazdaságok vannak jobb helyzetben – csak ismétlem önmagam – amelyek önálló kereskedelemmel, szállítókapacitással rendelkeznek, vagy több lábon állnak.

• **Milyen tőrekonstrukcióra volna szükség ahhoz, hogy a termelési technológia megváltozzon s a nemes halat is meg tudják termelni?**

– A több száz éves régi tavakban elsősorban a ponty termelhető, a süllő és más ragadozó halak termeléséhez mélyebb mederre, tisztább vízre van szükség. Erre a mélyebb tározók, új halastavak alkalmasak, azonban a Halászati Operatív Program 2. tengelyében kiírt fejlesztési pályázaton a tőrekonstrukció, s nem új tó építése volt túlsúlyban. A halastavak eliszaposodtak, rossz műszaki állapotban voltak, vannak, ezért a szövetség is elsősorban a rekonstrukciós munkákat támogatja. Persze vannak intenzív technológiák, amelyek szintén terjednek (tó a tóban, recirkulációs rendszerek), s alkalmasak a ragadozó halak termelésére is. S vannak olyan technológiák is, amelyekkel intenzív módon csukat, süllőt is lehet termelni azokon a fajokon túl (afrikai harcsa, barramundi stb.), amelyeket most is termelnek néhány helyen.

• **Végezetül: jobb, nagyobb halbőséget kívánunk a 2013-as esztendőre!**

– Köszönjük szépen. Az idén is szükségünk lesz a halászszerencsére.

Hajtun György

Az RDHSZ

A Ráckevei (Soroksári) Duna-ági Horgász Szövetség tavaly december 8-án tartotta azt a küldöttközgyűlést, amelyen az elnökség és az ügyvezetés beszámolt az éves tevékenységről.

Dr. Molnár Pál elnök a beszámoló szövegét egészítette ki, míg Mátrai Lajos, a felügyelő bizottság elnöke a testület munkájáról számolt be. A közgyűlés egyhangú szavazással fogadta el az elnöki és a felügyelő bizottsági beszámolókat. A 2013. évi költségvetés-tervezetet ideiglenes formában hagyták jóvá a küldöttek, azzal a határozattal, hogy a márciusi közgyűlésen véglegesítik a költségvetést.

Molnár Pál azzal kezdte beszámolóját, hogy az elnökség 2012 évben munkaterv szerint dolgozott. Hét betervezett elnökségi ülést tartott, ahol a tervezett napirendi pontokat és az aktuális ügyeket megtárgyalta. A 2012. június 29-ei kihelyezett elnökségi ülést az Akasztói Horgász Centrumban tartották meg, csapaterősítő tréning keretében.

A szövetség legfontosabb tevékenysége a haltermelés és a haltelepítés, jelentette ki az elnök. Az elmúlt évre a makádi halgazdaság csúcsra járatását irányozták elő: összesen 179 000 kilogramm különböző korosztályú ponty termelését tervezték. Mindebből a 2012. évi telepítésre szánt mennyiség, 70 000 kg kétnyaras és 69 000 kg háromnyaras ponty volt. Nyári első telepítésként a 3. sz. tóból telepítettek 8824 kg háromnyaras pontyot. A szezon során minden az elvárások szerint alakult, 2012. augusztus 13-án azonban kisebb állategészségügyi gond jelentkezett a VI. számú tóban, amelynek oka a szélsőséges időjárásban keresendő. A Nagy-Duna és az RSD rendkívül alacsony vízszintje 44 fokos kánikulával párosult. A lehetséges intézkedéseket megtették, a halpusztulást meg is fékezték, ám az illetékes hatóság állategészségügyi okokból nem engedélyezte a pontyok kihelyezését. A tavakban lévő jelenlegi halkészlet mindenek ellenére 183 000 kilogrammra becsülhető. A makádi állomány jelenlegi telepítési tilalma mellett is teljesítették, sőt túlteljesítették a halászati üzemterv szerinti telepítési kötelezettségüket. A vizekbe egészséges és szép hal került, melyet ellenőrzött tógazdaságtól vásároltak.

Az elmúlt évben elkészült a szövetség haltermelési önköltség-számítási szabályzata, amely segítséget nyújt a szövetségi haltermelés eredményességének a megítélésé-

Közlemény

A Ráckevei Dunaági Horgász Szövetség (RDHSZ) Elnöksége értesíti a Tisztelt horgászokat, hogy a Makádi tógazdaságból a teljes halállomány forgalmi korlátozása miatt haltelepítés nem történt. E rendkívüli helyzetben az RDHSZ Elnöksége az elmaradt haltelepítések miatt az általános horgászati tilalmat feloldotta, majd rendkívüli napirendi pontban tárgyalta a vállalt haltelepítési tervének teljesíthetőségét.

Az Elnökség úgy határozott, hogy a Szövetség pénzügyi stabilitásának megtartásával, a dunaági horgászok érdekének védelmében, még november hónapban 60 000 kg egészséges, szép pikkelyes pontyot vásárolt az Aranyponty Halászati Zrt.-től.

Az őszi halvásárlások tették lehetővé az éves halgazdálkodási terv teljesítését.

Mindezek alapján a következőképpen alakultak a Szövetség 2012. évi pontytelepítései:

Tavasszal háromnyaras	33315 kg
Nyáron háromnyaras	21165 kg
Ősszel kétnyaras	65165 kg
Ősszel háromnyaras	43205 kg
Összesen	162 850 kg

Ráckeve, 2012. november 30.

RDHSZ Elnöksége

gazdálkodása stabil

FOTÓ: HAJTUN GYÖRGY

Kerékgyártó György a Budapesti Műszaki Egyetem Horgász Egyesületének a munkáját évtizedeken keresztül fogta össze elnökként. Köszönet az egyesületért, a stabilitásért, mert ennek a szövetségnek a jól működő egyesületek adják az alapját. Molnár Pál elnök a Magyar Országos Horgász Szövetség „Horgászsportért kitüntetés” átadásával köszönte meg a végzett munkát

hez. A szabályzat segítségével eldönthető, hogy a szövetségnek érdemes-e halat termelnie az árvíznek kitétt és eliszapolódott makádi tógazdaságban, vagy más megoldást kell keresnie a halászati üzemtervben rögzített kötelezettségei teljesítése érdekében.

A szövetség a halórzési tevékenységét 2012. évben is eredményesen folytatta. Halórzésünket elismerik, rendőrségi, polgárőrségi kapcsolataikat tovább erősítettük, hangsúlyozta Molnár Pál. Az őszi telepítés az ismert okok miatt tilalmi időszak meghatározása nélkül történt. A telepítések idején jó időnek örvendhettek, ami hozzájárult a halak táplálkozási kedvéhez. Sajnos horgászai egy része visszaélt a lehetőséggel, és a fogható mennyiséget jelentősen túllépte „gyűjtötte be” a telepített halak egy részét.

Az elnök a szövetség szakbizottságainak a működéséről is beszámolt. A Gyermekek és Ifjúsági Bizottság 2012. évben is eredményesen megrendezte a szövetség ifjúsági táboraikat. 2012. augusztus 6–18. időszakban 18 ifi és 29 gyermekkorú horgász vett részt a táborokban. Kedvező időjárás mellett a fiatalok hasznosan töltötték az idejüket. A táborokat támogatták: Sügér Horgászbolt, a Ganz, a Mávag, a Ráckevei, a Postás, a Molnársziget, a BM., valamint a Dömsödi Horgászegyesület, és a DOVIT. A Versenysport Bizottság szintén a munkaterv és a költségvetés alapján dolgozott. Sajnálatos, hogy jelentkező hiányában elmaradt a szövetség II. o. csapatbajnoksága. Célszerűnek látszik a következő évre összevonni a két kategóriát. A szakbizottság a versenyhorgászat és az ifi horgászok utánpótlása érdekében szakmai és környezetvédelmi előadásokat tartott 14

éven aluli horgászai részére. Köszönet a Dolgozók Szigetszentmiklós Horgász Egyesületnek a vendéglátásért.

A 2012. év horgászati szabályzat szerint a felnőtt területi jegy ára 2000 forinttal emelkedett, így az értéke 2013-ban 20 000 forint lesz. Az ifjúsági jegy ára 6000 forint, a gyermekjegy ára 500-ról 700 forintra emelkedett, a felnőtt napijegy ára változatlanul 2500 forint maradt. A szövetség munkacsoportja által kidolgozott 2013. évi horgászati szabályzatot az elnökség megtárgyalta és elfogadta. Új a 2013. évben, hogy végleg nemet mondtak a sleppelésre, valamint betiltották az EU-ban már régóta nem engedélyezett fém haltartó szák használatát. A hal drága dolog lett, ezért úgy döntöttek, hogy határt szabnak a korlátlan mennyiségű nemeshal fogásának. Egy engedéllyel egy idényben 120 kg ponty fogható, de a horgásznak módja van újabb területi engedélyt váltani.

Ami a szövetség gazdálkodását illeti, a mérlegadatok alapján is stabil. A gazdasági helyzet a vásárolt engedélyszámokon országosan és a szövetség szintjén is lemérhető, hiszen kevesebb engedélyt vettek, mint az előző évben. A létszámcsökkenés azonban nem volt számottevő. A szövetség pozitív eredménnyel zárta az elmúlt gazdálkodási évet.

A szövetség elnöksége a felügyelő bizottsággal jól együttműködik, hangsúlyozta Molnár Pál. Az elnökség 2012. évben – az előző évhez hasonlóan – meghívta a felügyelő bizottságot az akasztói csapaterősítő tréningjére. A FB 2012. évben is kikérte az elnökség véleményét munkatervének összeállításához, ahová a szövetség elnökének ja-

vaslata alapján felvételre került a haltermelési rendszer vizsgálata. A szövetség a termelési korlátai – amelyek a makádi tavak szűk termelő képessége és az árvízveszély miatt jelentkeznek – indokolják a saját Ráckevei Pikkelyes fajta külső termelési rendszerben történő méretre nevelését. A rendszer vizsgálata megtörtént és az FB feltárta annak hiányosságait. Ennek megfelelően az elnökség kezdeményezi a valamennyi jogszabályi feltételnek megfelelő együttműködési konstrukció kidolgozását. Az FB munkacsoportja felelősséggel látta el a haltelepítésekkel kapcsolatos feladatait.

A szövetség nemzetközi kapcsolatai tovább erősödtek, mivel lengyel oldalról belépett az együttműködő közösségbe a 22 ezer fős Lublini Horgász Szövetség. Kapcsolatot kezdeményeztek a KÖVIZIG-en keresztül a Szlovák Országos Horgász Szövetséggel. A NÉBIH által megindított SZÁK program célja, hogy központi nyilvántartást állítson fel a magyarországi horgászokról. A program jogi alapja az állami jegykiadás biztos alapokra helyezése. A szövetség 2012. július 4-én létrehozta a SZÁK munkacsoportot. 2012. augusztus 27-én a NÉBIH vezetőinek a részvételével SZÁK konferenciát szerveztek. Elhatározták, hogy segítik az egyesületek informatikai fejlesztését, melynek keretében 5 egyesületet számítógéppel, egyet pedig 30 000 Ft gépvásárlási hozzájárulással támogatnak.

Mátrai Lajos, a felügyelő bizottság elnöke a beszámolójában kitért arra, hogy a szövetség által kötött haltermelési keretszerződéseket megvizsgálták és javaslatokat fogalmaztak meg. Az elnökség és az ügyvezetés a javaslatokat elfogadva végzi tovább a munkát a 2013-as esztendőben. Az elmúlt évben az FB munkacsoport fő feladatát továbbra is a halszállítványok kísérése jelentette a haltelepítések alkalmával. A három tervezett telepítési időszakban a felügyelő bizottság és a 14 fős munkacsoport tagjai minden esetben tervezetten tudták biztosítani a halszállítás kísérését, s valamennyi telepítési napra sikerült a megfelelő számban megjelenniük a hal kísérésére. Szeptember 21-én tartották az immár hagyományos éves munkaértekezletet, ez alkalommal is a Rózsa-szigeten. Az értekezleten jelen voltak a szövetség vezetői, a felügyelő bizottság tagjai is. Jó hangulatban telt a rendezvény, sajnos a közbejött munkahelyi elfoglaltságok miatt néhány sporttárs az utolsó pillanatban kénytelen volt lemondani a részvételéről. A telepítések mindhárom évszakban – az őszi problémák ellenére is – rendben, olajozottan zajlottak, köszönhetően a szövetség ügyvezetésével kialakított jó együttműködésnek.

A küldöttközgyűlés résztvevői egyhangú szavazással fogadták el a dokumentumokat.

H. Gy.

Iszapbirkózás hal feltéttel

A reggeli ködben alig látni a halászok körvonalait a leeresztett tómederben. Míg a grafitszürke iszap különös háttérrel kölcsönöz a munkának, az előtérben még parázslik a munkások által rakott tűz. Még szerencse, hogy Nemeshanyból a Sárosfői Vadászhoz aszfaltozott út visz ki. A nyakig érő ködben biztosan eltévedt volna a kíváncsi utazó, akit a lehalászás ősi mestersege vonzott a Kígyós-patak völgyébe.

A Bakonyerdő Zrt. Devecseri Erdészeti szejátos ágazata a halászat. Peer László erdészeti igazgató szívesen mesélt a helyről, az ott folyó munkáról. Sárosfőn a tórendszer terve gróf Eszterházy Ferenc kezdeményezésére, az 1890-es évek elején született. Azzal indokolta létrehozását, hogy Nemeshany* mellett Sárosfő-pusztánál legeltetésre, kaszálásra alkalmatlan a terület, ezért halastavakat kíván létesíteni. Meg is épültek 1907-ben, s működtek a második világháború végéig, majd államosították, s a Balatoni Halgazdasághoz kerültek. Már a kezdetektől veszteségesen üzemeltették, mivel gondozás nélkül a feltöltéses rendszerű tavak 30–40 év alatt könnyen eliszapolódnak. Tőlük a Magas-Bakonyi Erdőgazdaság vette kezelésbe, ezt követte ennek jogutódja a BEFAG, majd a Bakonyerdő Zrt. vált gazdálkodójává.

– A tavak az elmúlt ötven év alatt feliszapolódtak, elgyékényesedtek, a légifotókon szemmel követhető a változás – vont mérleget Peer László. A korábban közel harminc hektáros tórendszer hat önálló vízfelületből állt. Az egyes számú tó ma is működhetne, ha a tórendszert tápláló Kígyós-patak természetes vízhozama nem csökken le. Halimba környékén ered, s az ottani mélyművelésű bányánál alkalmazott mesterséges vízkimelések, vízelterelések, s mellette a vízgyűjtő területén keletkezett süllyedéktavak csökkentették vízhozamát. Régióta bizonytalan és időszakos a Kígyós vize, ezért a legnagyobb – 13 hektáros – tavak medre lassan egy évtizede száraz. A többi tó vizét a környező égeres forrásaiból, valamint a kettes tó fenéklórásaiból lehet biztosítani. – Sajnos a bányászat befejezésével sem jött vissza a víz a tavakba – borongott az erdészeti vezető.

A hetvenes évek elején komoly rekonstrukciót hajtottak végre, majd évtizedeken keresztül csak tűzoltó munkákat végeztek. A tavalyi és az idei esztendőben Mészáros Gyula termelési és kereskedelmi vezérigazgató-helyettes javaslatára elkezdődött a tórendszer felújítása. 2011-ben kialakítottak egy pontyos ivató tavat, illetve megkezdték a pisztrángnevelő medencék iszaptalanítását, lekövezését. Ezt a munkát idén folytatták, elvégezve a tavak állapotfelmérését. Szándékaik szerint pályázati pénzekből legalább az ötös és a hatos tavakat

szeretnék iszaptalanítani, műtárgyaikat rendbe tenni.

– A hetvenes évek végén voltam itt először, Farkas Imre, az akkori erdészeti vezető vett magához – tekintett vissza Peer László, aki minden munkát kipróbálhatott, az erdőművelésben a jelöléstől a fakitermelésben a felvételezéséig. Abban az időben a halászati tevékenységben már találkozott pisztránggal. Talán 1–2 mázsát neveltek. A vadászház helyén volt egy fészter, benne mindenféle ismert és ismeretlen tárggyal, köztük egy pisztráng-

keltető kád. Akkor Európa egyik legnagyobb pisztrángosa működött Taliándörögdön, évi 250 tonnás termeléssel. – Amikor az egyetem után visszajöttem, a pisztrángnak hűlt helye sem volt – magyarázta a szakember. Maga is tamáskodott, de csak bevizsgáltatta a vizet, amiről kiderült, hogy ivóvíz minőségű. Bizonyítja ezt az is, hogy a folyami rák megél a patakban. A helyben eredő források táplálják a pisztrángost. Ezek nyáron a legnagyobb hőségben is 16–19 fokos, oxigéndús vizet biztosítanak.

Szilvásváradról az első évben 30 ezer ivadékot vettek – amiből ott 60–70 mázsa halat nevelnek –, s Sárosfőn 80–90 mázsa kész hal került a szádba. Volt, hogy maguk fejték a pisztrángot, keltettek, állították elő az ivadékot. Nehéz volt megőrizni az anyaállományt, hiszen bejött a vidra, megjelentek a vágómadarak, de a környékbeli településekről is szívesen beosonkodtak. Mára a madarak ellen lehalózták a medencét, villanypásztor hűzták a vidra miatt, s kutyát is tartanak a telepen.

Peer László magára vállalta az értékesítést, ami legalább akkora terhet jelentett, mint maga a hal előállítás. Korábban hordta a fővárosba, Balaton parti éttermekbe, de ott nehezen lehetett versenyezni az olcsó, fagyasztott bulgár pisztránggal. Ma a társ-erdőgazdaságok dolgozói körében hirdették meg, s veszik a környékbeli éttermek, a devecseri üzemek dolgozói, a környékben lakók, de jön érte a sümegi várkapitány is. Más hozama van, hangsúlyozta a szakember, amikor a gazdasági kérdéseket feszegettem. Kiválóak az adottságaik, s jó csinálni ezt az ősi mesterséget, emlékezve az elődökre. Ugyanakkor fontos a környezet, a vizes élőhely. A vendégeknek lelesik az álluk, amikor vaddisznóhajásnál több ezer liba rebben fel.

– 1985-ben kerültem ide, s már akkor itt élt az idős rétisas pár, amit azóta is látok – emlékezett vissza az erdészeti vezető. Azóta az erdészeti területén több párral is lehet találkozni.

Gyakori tavasi-ősi vendég a ráró, azaz a halászas. Látványosan érkezik a reggeli-déli-esti potykáért, vakmerően rabol a tavakból. A Fertő-tó és a Balaton között Sárosfő az egyik legnagyobb éjszakázó helye volt a vadlibáknak, amíg a legnagyobb tavak ki nem száradt.

Czili Kármén, az erdőmérnökből éppen halászati műszaki vezetővé avanszált szakember elmondta, harcsa, ponty, amúr, kárász, keszeg, compó jellemzi a halállományt, de a halágyból süllő és csuka is előkerült. Pisztrángosuk vízminőség tekintetében kiváló adottságokkal rendelkeznek. Szivárványospisztráng-ivadékok Észak-Szlovákiából vásároltak. Május elején 46 kiló ivadék érkezett, amiből novemberre 23–24 mázsa kész halat tudtak előállítani. Két tavukat lehetőségeiknek megfelelően évente vagy váltásban telepítik, viszont minden ősszel lehalásszák őket. Az amúrokat, a compókat visszahelyezik, ezért főként egynyaras pontyot vásárolnak, melyeket elsősorban gabonával etetnek.

viniczai

*A Hany helységnevét a régi magyar hany (mocsár, láp, ingovány) főnévből keletkezett.

A horgász tagozat kirándulása

Valami sötét, vad, szenvedélyes szépség. Ha a neve alapján így képzeled az ember Montegrót, nem téved sokat. A MAHAL által szeptemberben Szerbiába és Montenegróba szervezett szakmai úton ez is kiderült. Szegény Szerbia! Montenegró felé Szerbián keresztül vezetett az út a kirándulásunkon, ezért a sajnálkozás. Bár kiderült, hogy bár Szerbiának is akadnak szemet gyönyörködtető tájai, akadnak szerény anyagi körülményeik ellenére is vendégszerető, barátságos polgárai, de – legalábbis borús időben – egy szürke, szegény, kicsit lehangoló országnak tűnik, ahol mindig épül ugyan valami, de olyan érzésünk van, hogy az soha nem fog elkészülni.

Szerbia néhány évtizede még a keleti blokk által irigvelt Nagy-Jugoszlávia legnagyobb tagköztársasága volt, mára viszont egyedül maradt. 2006-ban Montenegró mondott búcsút immár a kis-jugoszláv államszövetségnek, mivel a népszavazáson a montenegróiak paraszthajszálnyi többsége a függetlenségre voksolt. A Magyarország területének hetedét, lakosságának kb. 6 százalékát kitevő Montenegró pedig vitte a közösből a gyönyörű hegyeket, folyókat, erdőket, és nem utolsósorban a közel háromszáz kilométeres tengerpartot. (Két évvel az elválás után, 2008-ban pedig nem átalotta megverni a szerbeket a vízilabda-EB-döntőben.) Szerbiával ellentétben Montenegrónak már a neve is megfogja az embert. Valami sötét, vad, izgalmas, szenvedélyes szépség képzelhető bele az ország újlatin elnevezésébe. (Igaz, a helyiek meg Crna Gora-nak hívják az államukat, ami az előbbi képzetársítást legalábbis megnehezíti.) A szavak jelentése azonban ugyanaz: Montenegró a „fekete hegy”, esetleg a „fekete erdő” országa.

Meg a fekete ruhás rendőröké. A szerb-montenegrói határon épp a megérkezésünk-kor vezettek el bilincsben egy fiatal embert, a jelenetet a buszból lefényképező utitársunkat

pedig egyből leszállították. Szerencsére ő nemcsak csinos volt, fiatal és nő, hanem talpraesett is – egy önkéntes fényképkitörlés és két doboz sör(!) ellenében, gyorsan fátlyat borítottak a súlyos kihágásra.

Azért hamarosan feltárult az ország szenvedélyes szépsége is. Mindenekelőtt a lenyűgöző hegyek és folyóvölgyek által. Az ország túlnyomó területe ilyen vidék, a gyakori kanyargós serpentinutak nem ritkán szédítően mély szakadékok mellett vezetnek. A kétoldali tériszonyban szenvedő turisták számára Montenegró kifejezetten ellenjavallott. De attól még gyönyörű. Az egyik legnagyobb ot-tani természeti csoda is a különleges dombor-zati viszonyokhoz kötődik. A legmélyebb európai folyóvölgy északon, a Durmitor-hegy-ségben a raftingolásra is alkalmas Tara folyó kanyonja néhol 1300 méter mély (a Grand-kanyon után a második a világon.) Ezt a közel másfél kilométeres mélységet nem láttuk, a Durmitor legmagasabb csúcsát, a 2523 m magas Bobotov Kuk-ot viszont igen, előtér-ben egy festői, kétezer méteres tengerszint feletti gleccsertóval, amelynek – sosem találná ki az olvasó – Fekete-tó a neve.

A hegyek egyébként Montenegró másik nagy turisztikai vonzerejét, a tengert is ural-

ják: szinte közvetlenül a vízpartról meredez-nek az ég felé. Valami kis helyet azért ha-gy-nak a strandolásra is a hozzáértők szerint azúrkék színű, szeptemberben is pont jó hő-mérsékletű, néhány kisebb, hullám verte sza-kasztól eltekintve kristálytisza tengerben. Az „apró kavicsos strand” típusú beharangozó-kat viszont érdemes gyanakvással fogadni, vagy legalább relativizálni. A partok közelé-ben szórványosan bukkannak elő kisebb szigetek a vízből. Van, amelyiken romos erőd és rengeteg agavé található, akad, amelyen egy hosszú hajú, életvidám orosz pópa (egy haj-dani katonatiszt) lakik, és olyan is van, amit kicsitűt köt össze a parttal, de többnyire csak hírességek és hatalmaságok tehetik be oda a lábukat.

A montenegrói tenger legkülönlegesebb képződménye viszont mégiscsak a Kotori-öböl. Erősen tagolt, kacskaringós partja szin-te végig be van építve, a kisebb-nagyobb fa-luk-városkák pedig igazi mediterrán flinget árasztanak. A csúcs feltétlenül Kotor, a kikö-tővel, az apró, síkátorokkal és kis terekkel szabdalt, csodaszép óvárossal, az üzletekkel, műemlékekkel és a vendéglátó-ipari egysé-gekkel. Plusz a Szent János-erőd, ahová állító-lag több mint 1300 lépcső vezet fel, és a felju-tás talán még egy balkáni serpának is kihívást jelent. Összehasonlításként: a Nyugat-Szerbi-ában található, Európa legnagyobb bejárattal rendelkező barlangjába csupán 130 lépcső visz, ez többi még mi is meg tudtuk mászni.

A tengerpart (bulizós) fővárosának viszont Budvát tartják, amit állítólag Kis Velencének is neveznek, laginák nélkül. Ezen a települé-sen szintén nagyon hangulatos az óváros, a kikötőben pedig elképesztő méretű jachtokat láttunk. Irigykedni elvileg más miatt is lehet-ne: például míg mi évek óta, gigászi erőfeszí-téseink ellenére az eurónak még a közelébe kerülni is képtelenek voltunk, addig Monte-negró fogta magát és egyoldalú döntéssel be-vezette. A montenegrói árák viszont nem ne-vezhetőek sokkolónak, nagyjából az ithoni-akra hajaznak. Vannak azért érdekességek: az egyik jobb minőségű strandon például 5 eu-róért már lehetett ebédet kapni, de egy mű-anyag, fehér színű nyugágy használatáért is ugyanennyit kértek. A fehér nyugágyaknál is fontosabb azonban a zöld szemlélet, ami állí-tólag Montenegró alkotmányában is nagy hangsúlyt kapott. Ezt tudva az ember nyilván kritikusabb szemmel figyelte az ökoállapo-tokat. Nos, Montenegróban van négy nagy nemzeti park, közülük az egyik, a Durmitor a világörökség része. De van külszíni bányate-vékenység is. Szerbiához képest lényegesen kevesebb a szemét, központi állomáshelyün-kön, a Kotori-öböl környékén fekvő Herceg Noviban viszont utcai szemégyűjtőt elvéve lehetett találni, és azt sem tudtuk mire vélni,

(Folytatás a 8. oldalon)

Szerbiában a pisztrángosnál

(Folytatás a 7. oldalról)

hogyan szállodai fürdőszobában elhelyezett személyes edénynek nem volt alja.

De a legkevesebb, ami egy montenegrói kirándulásról elmondható, hogy azért annak van teje.

Mennyi halat fogyaszthat a Szkadari-tó madárállománya?

A tervezettnél kevesebb szakmai programot sikerült besűríteni a kirándulásba. A legnagyobb mennyiségű élő, majd sült hallal elsőséggel Nyugat-Szerbiában, a Potpece nevű faluban lehetett találkozni. Több ottani vendéglő is azzal teremt különleges hangulatot és természetközeli gasztronómiai élményt, hogy a hegyi forrásból érkező vízben tartott pisztrángok akár közvetlenül az étkezőasztalok alatt-mellett, a lerekesztett betonvályúkban úszkálnak, majd nem sokkal később már a tányéron gőzölögnek gusztusosan. Kifejezetten tenyésztésről viszont ott nincs szó, a megvásárolt ivadékot nevelik a megfelelő méretre a vendéglősök.

Montenegróban élő halat csak a tengerben sikerült megpillantani, igaz, nem ritkán. Volt olyan tengerszakasz, például a nagyon hangulatos Perast városkában, ahol a partról az „egynyaras” méretűek mellett már „adagos” nagyságú ragadozóféleségek is fel-felbukkantak. Kifejezett halpiacot nem tudtunk meglátogatni. Herceg Noviban, a helyi piacon viszont volt külön haláruda is, ahol kb. nyolc-tízféle frissen fogott kopoltyúst lehetett kapni, továbbá kétféle rákot, kagylót és tintahalat.

Montenegróban elvileg nem szabad, vagy nem érdemes kihagyni a Skadari-tavat, amelynek egyharmada Albániahoz tartozik. Területe a vízállástól függően erősen ingadozik, a Balatonnak kb. kétharmada. A tóban több mint 40 fajta hal él, jelentős a ponty és az angolna állománya. Érdekessége, hogy jelen vannak a tengeri halak is. Átlagos mélysége 6 méter, de egyes részei a tengerszint alatt találhatóak, ezeket „szemeknek” nevezik, a legmélyebb szem, a Radus 60 méter mély.

Helyi idegenvezetőnk szerint vannak benne 35 kilós pontyok, és 10 kilós (!) angolnák is. Állítólag a tavon leggyakrabban igénybe vett halász eszköz a szigony, de természetesen ott is illegális a használata. Azért akadnak szimpla horgászbotos pecások is a tavon, egy parti szakaszon például megfigyelhető volt, hogy sorban, egymástól két-három méteres távolságra levő nyolc-tíz botra is felügyelt egy-egy horgász. A Skadari-tó fő nevezettségé azonban rendkívül gazdag madárállománya, mely Európa egyik legjelentősebbike. Közel háromszáz faj fészkel a sok helyen mocsaras területen, ez Európában a pelikánok utolsó élőhelye. Hogy aztán ez a tömérdék madár mennyi halat fogyaszthat, talán még belegondolni is fáj a kárókatonán edződött magyar halászembernek. Az ottani halállomány azonban a jelek szerint egyelőre tudja tartani a lépést.

Steinbach Zsolt Miklós

Halértékesítő és Kisállattenyésztő Szövetkezet Tolna

A SELFISH[®] pisztráng mindent vitt Párizsban!

A magyarországi kategóriagyőzelem után a Budaörsi Halpiac SELFISH[®] termékcsaládjának pisztrángja Montreálban, majd Párizsban is tarolt, s megnyert minden elnyerhető díjat 29 ország 243 versengő terméke között, a SIAL nemzetközi élelmiszeripari kiállítás SIAL d'Or nemzetközi versenyében.

Már csaknem 50 éve a világ élelmiszeriparának a fókuszpontja a SIAL nemzetközi kiállítás. Nincs még egy olyan esemény a világon, amely a páratlan évek kölni Anugáját váltva a páros években, mint idén is, ennyire széles körben ismert lenne, vagy ami ekkora lelkesedést keltene: 100 országból 5900 kiállító, 140 000 látogató, 1500 újságíró járul hozzá egy világméretű út élményéhez Párizsban, október 21–25. között. S mindenki várja a kiállítás csúcspontjának tartott GLOBAL díj átadását, melyet a SIAL d'Or termékversenyre hónapokkal korábban benevezett 243 innovatív termék egyike nyerhet el. Ez volt az első alkalom a SIAL d'Or történetében, hogy magyar termék kategóriadíjat nyert, sőt a Global díjat is elhozta!

Az idei párizsi SIAL kiállítás különösképpen kedves lehet számunkra, magyarok számára, mert a rangos SIAL d'Or GLOBAL díjat 2012-ben a Budaörsi Halpiac egyik tulajdonosa, *Palotás Péter* vehette át, melyet a versenybe nevezett innovatív kiserelésű, sütőben süthető, fűszervajas magyar pisztrángjával nyert el. A Budaörsi Halpiac által gyártott és fejlesztett SELFISH[®] pisztráng tavasszal Montreálban elnyerte a „hűtött nem tejtermék” kategória díját, valamint a SIAL d'Or országdíjat is, s ezek után most mindent vitt Párizsban a GLOBAL díjjal.

A SELFISH[®] pisztráng sok szempontból innovatív termék, és az itthoni halfogyasztás legfőbb gátjaira egyszerű megoldás. A SELFISH[®] pisztráng és a SELFISH[®] termékcsalád minden tagja (<http://plpseafood.hu/selfish.html>) szagmentes, cseppmentes, az eltarthatóságot meghosszabbító, biztonságos Cryovac[®] csomagolásban kerül forgalomba. A SELFISH[®] pisztráng a csomagolással együtt megsüthető, ráadásul az elkészítéshez segítséget ad a csomagoláson megjelenített recept, mint például a sütőfóliában sült pisztráng mandulás vajjal.

A Budaörsi Halpiac halfeldolgozó üzemébe naponta érkezik friss halveszállítmány a világ minden pontjáról. A cég gazdag friss hal választékát gyorsfagyasztott termékek egészítik ki. A SELFISH[®] termékcsalád innovatív megoldásai Budaörsi Halpiac ötlete alapján születtek, a termék nevének kitárlásában és a csomagolástervezésben az Avalanche Kreatív Ügynökség működött közre, a speciális Cryovac[®] sütőtasak a Sealed Air által kifejlesztett megoldás, a SELFISH[®] pisztránghoz csomagolt zöldfűszeres vaj a Meggle terméke, és a SIAL termékversenyre való nevezést a SIAL d'Or kizárólagos magyarországi szakmai média-partnere, a Trade Magazin szorgalmazta. Példás koprodukció, elsőpró siker.

A Budaörsi Halpiac hétköznapi ínyenceknek szánt innovatív termékcsaládját jelenleg 8 kiserelésben kapható – köztük a Montreálban és Párizsban győztes termék, a SELFISH[®] pisztráng zöldfűszeres vajjal - az Interspar és Tesco áruházakban, valamint nagyobb Spar, CBA és Match boltokban, és természetesen a Budaörsi Halpiacon.

ACFA-ülés Brüsszelben

2012-ben utoljára ülésezett az ACFA (Akvakultúra és Halászati Tanácsadó Testület) Brüsszelben, hamarosan pedig az egész tanácsadó testületi struktúra komoly változáson esik majd át.

A rövidített ülés első és legfontosabb napirendi pontja *Ernesto Bianchi* beszámolója volt az Európai Bizottság részéről a közelmúltban La Coruna-ban rendezett konferenciáról, amelyen a résztvevők az európai akvakultúra jövőjével kapcsolatos kérdésekkel foglalkoztak. Számos téma merült fel ezen a konferencián, az adminisztrációs terhek csökkentéséről kezdve az import haltermékekkel kapcsolatos problémáig. Az édesvízi akvakultúra tekintetében két fontos téma került napirendre. Az egyik a tavi halgazdálkodás természetvédelmi szolgáltatásaival kapcsolatos kérdések, a másik pedig az európai

formoránprobléma kezelésének ügye. A másik fontos napirendi pont az ACFA-t felváltó új AAC (Aquaculture Advisory Council – Akvakultúra Tanácsadó Testület). A várhatóan a jövő év októberére felálló testület összetételével, illetve az ezzel kapcsolatos európai bizottsági, parlamenti és tanácsi elvárásokról kaptunk részletes beszámolót. A jelenlegi rendszerrel ellentétben az új testületben mindenképpen szélesebb részvételre kell számítani, az úgynevezett kapcsolódó iparágak (haltáp gyártás, feldolgozóipar stb.) és civil szervezetek is hangsúlyos szerepet kell, hogy játszanak.

Ezután hallhattunk még egy a szakma számára nem túl értékes előadást állatgyógyászati témában, majd egy összefoglalót két EU-s K+F programot illetően.

ifj. Lévai Ferenc